

Hvis papirerne er bortkommet, kan I skaffe dem gennem kirkekontoret og Familieretshuset.

Kontakt

Når de praktiske opgaver er løst, vil mange have behov for at tale om det, der er sket.

Sygeplejen vil en tid efter dødsfaldet kontakte dig, for at aftale tid til en samtale, hvis du har brug for at tale om oplevelserne i forbindelse med dødsfaldet. Du/I er også velkommen til at kontakte os direkte.

Har afdøde været tilknyttet Team for lindrende behandling, vil teamet ligeledes kontakte dig/jer.

Du/I har også mulighed for at kontakte din egen læge og få en henvisning til psykologsamtaler.

Sygeplejen
Jammerbugt Kommune
Stationsvej 20, 9460 Brovst
Tlf.: 7257 9460

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Når et menneske dør

- En informationspjece til pårørende

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Når et menneske dør

Denne information er tænkt som en praktisk vejledning til dig som pårørende i forbindelse med dødsfald. Vi håber, at informationerne kan være dig til hjælp i en situation, som de færreste af os er vant til at håndtere. Du er naturligvis altid velkommen til at søge råd og vejledning hos sygeplejen.

Når døden indtræder

Er du eller dine pårørende alene på dødstidspunktet, er I velkommen til straks at kontakte sygeplejen, så vil vi være hjælpe med/informere om, hvad der efterfølgende skal gøres. Når den afdøde har været uhelbredeligt syg og dødsfaldet har været forventeligt, kommer lægen nødvendigvis ikke straks ud i hjemmet, men skal informeres om dødstidspunktet. Mindst 6 timer efter dødsfaldet eller næste dag kommer lægen for at udfylde dødsattesten.

For mange mennesker betyder det meget at have god tid til at tage afsked med den afdøde. I hjemme/sygeplejen tilstræber vi, at I har mulighed for at sige farvel på den måde, der føles rigtig for jer.

Når døden er indtrådt, vil vi sørge for at gøre den afdøde i stand. I er velkommen til at hjælpe med det eller selv gøre det, hvis I ønsker det. Det kan være, at I, eller afdøde, har særlige ønsker til påklædning, sengelinned eller andet. Det tager vi hensyn til, så vidt det overhovedet er muligt.

Afskedsritual

Et ritual er nogle handlinger, som man kan følge, når man tager afsked. Det kan være noget, man foretager sig, eller det kan være ord, som kan bruges til trøst og støtte.

Ritualer i forbindelse med afsked med den afdøde kan være religiøse eller ikke-religiøse. Afskedsritualet kan afholdes i hjemmet, mens den afdøde ligger i sin seng eller når afdøde er lagt i kisten. Kisten kan være åben, hvis I ønsker det. Ritualer kan ledes af en pårørende, af bedemanden eller af en præst.

I kan selv skabe et ritual, som I synes passer godt til den afdøde og til den afsked, I gerne vil tage. I kan fx anvende et eller flere elementer:

- Holde stilhed
- Tænde et lys
- Synge en sang eller en salme

- Spille musik
- Læse et digt
- Bede en bøn, fx fadervor
- Læse et brev fra eller til den afdøde
- Læse en salme eller ord fra Bibelen

Mange mennesker vil gerne lægge nogle personlige ting i kisten til den afdøde. Især børn kan sætte pris på at lægge breve, tegninger eller lignende i kisten.

Dødsattest

Dødsattesten udføres af en læge og gøres oftest efter mere end 6 timer fra dødstidspunktet. På hverdage varetages det af afdødes læge. Hvis dødsfaldet sker i en weekend eller på en helligdag, udfyldes dødsattesten af vagtlægen.

Dødsanmeldelse

Dødsfaldet skal anmeldes til kirkekontoret i den afdødes bopælskommune. Anmeldelsen sker via en blanket senest 2 hverdage efter dødsfaldet. Blanketten er samtidig en anmodning om ligbrænding eller begravelse. Det er oftest bedemanden, der skriver dødsanmeldelsen, og den nærmeste pårørende, som underskriver den. Det gælder også i de tilfælde, hvor afdøde ikke er medlem af Folkekirken.

Begravelse eller bisættelse

Begravelse eller bisættelse foregår som regel senest 8 dage efter dødsfaldet. I skal henvende jer til et bedemandsfirma efter eget valg. Vi kan ikke anbefale en bestemt bedemand. I kan også selv stå for en del af det praktiske med hjælp for præsten eller kirkekontoret i den afdødes bopælsogn. Lader I en bedemand stå for begravelsen eller bisættelsen, tager han sig af det praktiske.

Der kan blive brug for følgende af afdødes papirer:

- Sygesikringsbevis
- Dåbs- eller fødselsattest
- Eventuelt navnebevis
- Eventuel vielsesattest
- Eventuelle separations- eller skilsmissepapirer
- Eventuelt medlemskort til ligbrændingsforening
- Eventuelt medlemskab af Sygesikring Danmark
- Eventuelt medlemskab af fagforening